

CÔNG NGHIỆP SẢN XUẤT CỒN ETHANOL VÀ ĐƯỜNG Ở BRAZIL

Báo giới cho biết, hiện nay nếu ở Mỹ người ta dùng ngô để sản xuất cồn Ethanol làm nhiên liệu sạch thân thiện với môi trường, chạy ô tô, xe máy thay thế xăng dầu, thì ở Brazil mía đường được dùng làm nguyên liệu gốc để sản xuất cồn Ethanol thay thế xăng dầu chạy ô tô, xe máy. Do vậy ở hai nước này giữa hai ngành công nghiệp cùng sử dụng một loại nguyên liệu phục vụ hoạt động sản xuất kinh doanh của mình đang có sự cạnh tranh nhau gay gắt trên thị trường nội địa để giành nguyên liệu về cho ngành mình.

Ở Mỹ, đó là ngành công nghiệp sản xuất cồn Ethanol và ngành công nghiệp sản xuất thức ăn gia súc, gia cầm bằng ngô. Ở Brazil, đó là ngành công nghiệp đường và ngành công nghiệp sản xuất cồn Ethanol bằng mía nguyên liệu. Ở đây chỉ xin giới thiệu cuộc cạnh tranh này giữa công nghiệp sản xuất cồn Ethanol và công nghiệp sản xuất đường ở Brazil vì hai ngành này đều dùng mía làm nguyên liệu gốc để sản xuất sản phẩm của mình.

Thật ra, từ lâu ở Brazil giữa hai ngành công nghiệp này đã có sự cạnh tranh nhau nhằm thu hút mía nguyên liệu về cho ngành mình, nhưng, cuộc cạnh tranh này ngày càng mạnh hơn theo đà leo thang của giá xăng dầu và theo yêu cầu các nước giảm thiểu lượng khí thải độc hại (CO₂) nhả vào khí quyển, gây ô nhiễm

môi trường, ảnh hưởng xấu đến sản xuất và đời sống của dân cư toàn cầu.

Ví dụ, từ năm 1975 Brazil đã có chương trình "ProaCool" sản xuất cồn Ethanol được coi là bộ phận hữu cơ của ngành công nghiệp sản xuất đường, thì sau đó, được tách khỏi công nghiệp đường, trở thành ngành kinh doanh độc lập, và cũng từ đó hai ngành này trở thành đối thủ cạnh tranh nhau nhằm giành mía nguyên liệu về cho ngành mình. Còn trên thực tế, do nhu cầu cồn Ethanol ngày một gia tăng cho nên lượng mía cung cấp cho ngành này thường không đáp ứng được nhu cầu, phát sinh cạnh tranh mạnh giữa công nghiệp sản xuất đường và công nghiệp sản xuất cồn Ethanol.

Hiện nay để sản xuất cồn Ethanol đáp ứng nhu cầu thị trường, Brazil cần khoảng 190 triệu tấn mía và 12 triệu tấn mật mía. Sản lượng mía toàn cầu năm 2005 vào khoảng 1,3 tỷ tấn. Với số lượng này và với công nghệ hiện đại có thể làm ra khoảng 90-100 tỷ lít cồn Ethanol, nghĩa là so với nhu cầu thay thế xăng dầu để giảm thiểu ô nhiễm môi trường, thì chẳng được là bao vì được biết - nhu cầu xăng dầu chạy xe ô tô, xe máy, v.v... toàn cầu hiện nay vào khoảng 1.160 tỷ lít.

Ở Brazil, sau thời gian tăng nhanh nhu cầu cồn Ethanol, đến giữa thập niên 80 vừa qua - nhu cầu tiêu dùng cồn Ethanol ổn định ở mức 12-14 tỷ lít mỗi năm và được giữ ở mức này cho tới năm 2002/2003.

Do giá xăng dầu ngày càng tăng và yêu cầu giảm thiểu ô nhiễm môi trường ngày càng được thế giới quan tâm, các nhà chế tạo ô tô, xe máy đua nhau cải tiến động cơ chạy xăng dầu, cải tạo chúng thành các động cơ chạy nhiên liệu thay xăng dầu, làm sạch môi trường. Do vậy một loạt ô tô, xe máy chạy bằng nhiên liệu sinh học, thân thiện với môi trường đã ra đời ở nhiều nước.

Ở Brazil thế hệ ô tô đầu tiên sử dụng nhiên liệu sinh học (Flex Fuel Vehicle - FFV) ra đời vào tháng 3/2003, đã làm tăng nhu cầu cồn Ethanol trên thị trường, phá vỡ tình trạng ổn định thị trường cồn Ethanol ở nước này bấy lâu nay, làm cho cuộc cạnh tranh giành mía nguyên liệu giữa công nghiệp sản xuất đường và công nghiệp sản xuất cồn Ethanol càng thẳng thừng, nhất là từ khi lượng ô tô, xe máy sử dụng cồn Ethanol ngày càng nhiều. Báo giới cho biết, đến tháng 4/2006 lượng ô tô này chiếm khoảng 80% các loại ô tô mới ra đời ở Brazil.

Vụ mùa năm 2006/07, các tỉnh Nam - Trung phần Brazil thu hoạch được 375 triệu tấn mía so với 336 triệu tấn ở vụ mùa năm 2005/06. Thực tế nhiều năm ép mía thành đường của Brazil cho phép nói rằng, cứ 1 triệu tấn mía có thể làm ra khoảng 140 nghìn tấn đường, hay 80 triệu lít cồn Ethanol.

Trong điều kiện bùng nổ trên thị trường cồn Ethanol, đa số các doanh nghiệp dồn vốn vào sản xuất mặt hàng này, do vậy ảnh hưởng xấu đến khả năng cơ động vốn trên thị trường tín dụng. Các nhà kinh tế nước này cho biết trong 2 năm tới Brazil sẽ có thêm một số nhà máy sản xuất cồn Ethanol đi vào hoạt động. Như vậy, khả năng

cạnh tranh giành mía đường nguyên liệu giữa công nghiệp sản xuất đường và công nghiệp sản xuất cồn Ethanol ở Brazil sẽ càng thẳng thừng thêm.

Trước đây, năm 2006, Brazil đã đưa một số doanh nghiệp sản xuất đường và cồn Ethanol vào hoạt động, nhưng, đây là những doanh nghiệp nhỏ, chưa có phương thức phối hợp hoạt động với nhau để ăn chia thị phần mía nguyên liệu trên thương trường nhằm cùng tồn tại và phát triển. Do vậy, trong vụ mía đường năm 2005/06 đã có 18 doanh nghiệp phải đóng cửa vì không thu mua được mía nguyên liệu để sản xuất, trong đó có các doanh nghiệp của 3 công ty lớn là "Continental", "Catanduva" và "Moema II". Hai công ty đầu chủ yếu sản xuất đường, công ty thứ ba sản xuất cồn Ethanol. Kết quả là trong vụ thu hoạch mía năm 2006/07, năng lực chế biến mía đường của nước này bị giảm trên 1 triệu tấn. Giới doanh nghiệp Brazil hy vọng rằng, giá đường có thể sẽ cao, nhà nước sẽ có những biện pháp khuyến khích trồng mía và tăng cường sản xuất đường. Do vậy thị trường đường có thể sẽ phát triển ở mức tối ưu, đảm bảo đủ lượng đường phục vụ sản xuất và đời sống dân cư.

Theo đánh giá của các nhà kinh tế Brazil, vụ mía năm 2006/07 khoảng 50% sản lượng mía được dùng để sản xuất đường so với 49% của vụ mía năm 2005/06. Các chuyên gia cho biết, nếu vụ mía 2007/08 đầu tư không thoả đáng vào ngành trồng mía, thì sản lượng đường có thể sẽ tăng không nhiều. Hơn nữa, hiện chưa biết rõ chênh lệch giữa giá cồn Ethanol và giá đường cao hay thấp, cho nên chưa rõ mức độ cạnh tranh giành nguyên liệu mía đường giữa hai ngành cùng dùng loại nguyên liệu này để sản xuất

sản phẩm của mình. Chỉ có điều chắc chắn là giá cồn Ethanol năm 2007 cao hơn năm 2006 vì Mỹ đang có nhu cầu mua cồn Ethanol của Brazil - tháng 8/2006 tại cảng Santos Brazil bán 1m³ cồn Ethanol là 570 USD (giá FOB).

Giờ đây nền kinh tế thế giới đang trong giai đoạn hội nhập khu vực và toàn cầu ngày càng sâu rộng, cho nên những diễn biến trong công nghiệp sản xuất đường và cồn Ethanol của Brazil cũng được thể hiện rất nhanh trên thị trường thế giới, bởi vì hiện nay trong tổng số đường xuất khẩu của thế giới - phần của Brazil chiếm 33%, còn trọng tổng lượng cồn Ethanol cung cấp cho thế giới, phần của Brazil chiếm 50%.

Theo dự đoán của các chuyên gia phân tích kinh tế, thời sự thế giới, cứ đà sản xuất mía, đường và cồn Ethanol của Brazil như hiện nay, tới năm 2013 Brazil có thể sản xuất được 40 triệu tấn đường, xuất khẩu tăng lên tới 27 triệu tấn so với 16,5 triệu tấn trong năm 2005/2006. Đồng thời trong vòng từ 1-3 năm tới Brazil có thể sẽ phải đẩy mạnh sản xuất cồn Ethanol để phục vụ nhu cầu ngày càng tăng về mặt hàng này ở trong nước và thế giới. Một mặt, vì giá dầu mỏ tăng, mặt khác vì yêu cầu ngày

càng cao của các nhà môi trường về giảm lượng CO₂ do nhà máy, xí nghiệp và các phương tiện vận tải nhả vào khí quyển gây ô nhiễm môi trường. Do vậy có thể làm hạn chế mía nguyên liệu dùng sản xuất đường - số đường bị thiếu của Brazil có thể nhập của Ấn Độ và một số nước khác. Để giá cồn Ethanol của Brazil có thể cạnh tranh được với các mặt hàng cùng loại của thế giới, các nhà kinh tế nước này cho rằng, Brazil cần hiện đại hoá công nghệ công nghiệp sản xuất cồn Ethanol để nâng cao năng suất lao động, chất lượng sản phẩm của mình.

Tuy nhiên, hiện nay nhiều nước trên thế giới đang lâm vào tình trạng thiếu lương thực, hàng trăm triệu người đang có nguy cơ bị đói. Nhiều hội thảo và hội nghị quốc tế đã yêu cầu hoặc khuyến nghị các nước hãy hạn chế hoặc tạm hoãn dùng các loại ngũ cốc sản xuất cồn Ethanol để cứu đói cho hàng trăm triệu người, nếu không thì những thành tựu xóa đói, giảm nghèo trong các chương trình nhân đạo bấy lâu nay của Liên hiệp quốc sẽ tan thành mây khói ■

Liểu Anh Đài Tổng hợp

Nguồn: Biki - 132/2007